

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA

DĖL X SKUNDO NR. 5D-2025/2.1-800

PRIEŠ APLINKOS APSAUGOS DEPARTAMENTĄ PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

202606-16 Nr. PA-79

Vilnius

1. Seimo kontrolierė gavo X (toliau – Pareiškėjas) skundą ir papildomai pateiktus Pareiškėjo skundus dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (toliau – ir AAD) pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo prašymus (skundus) dėl medžių, pasodintų prie Pareiškėjui ir jo sutuoktinei nuosavybės teise priklausančio žemės sklypo ribos (toliau visi kartu – Skundas).

2. Skunde Pareiškėjas nurodo:

2.1. 2025 m. balandžio 15 d. AAD pateikė prašymą dėl prie jam ir jo sutuoktinei priklausančio žemės sklypo, esančio Alytaus r., Daugų sen., Salos k., ribos pasodintų medžių (toliau – Prašymas). AAD Kauno valdybos 2025 m. gegužės 13 d. raštu Pareiškėjas buvo informuotas, kad tyrimą dėl miško žemėje augančių medžių atlieka AAD Miškų kontrolės departamento (toliau – ir Miškų kontrolės departamentas) Kauno miškų kontrolės skyrius (toliau – ir Kauno skyrius). Tačiau atsakymas, praėjus 44 darbo dienoms nuo Prašymo pateikimo AAD, nėra gautas.

2.2. AAD Miškų kontrolės departamento pareigūnai, nagrinėdami Prašymą, „[...] nebuvo atvykę į faktinę pažeidimo vietą ir jokio tyrimo neatliko“, taip pat atsisakė pateikti prašomų dokumentų kopijas.

TYRIMO IŠVADOS

3. Tyrimo metu Seimo kontrolierė 2025 m. liepos 11 d. raštu Nr. SE-1348 ir spalio 6 d. raštu Nr. SE-1997 kreipėsi į AAD.

4. Seimo kontrolierė gavo AAD 2025 m. rugpjūčio 11 d. raštą Nr. AD5-16954 ir spalio 29 d. raštą Nr. AD5-22700 (2 priedas).

5. Tyrimui aktualus teisinis reguliavimas, įtvirtintas Seimo kontrolierių įstatyme, Viešojo administravimo įstatyme (toliau – ir VAĮ), Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatyme (toliau – AAVKĮ), Miškų įstatyme (toliau – ir MĮ), Želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklėse, patvirtintose aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-717 (toliau – Želdynų taisyklės), Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatuose, patvirtintuose aplinkos ministro 2008 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. D1-199 (toliau – ir Nuostatai), ir teismų praktika, suformuota Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo jurisprudencijoje (toliau – ir LVAT), pateikiami 3 ir 4 prieduose.

6. Apibendrinus Skundo tyrimo metu gautą informaciją (2 priedas), teisės aktų nuostatas (3 priedas) ir teismų praktiką (4 priedas) dėl AAD pareigūnų veiksmų (neveikimo), sprendžiant klausimą, susijusį su medžių pasodinimu galimai nesilaikant teisės aktuose

nustatytų atstumų nuo Pareiškėjui ir jo sutuoktinei priklausančio žemės sklypo (toliau – Pareiškėjo žemės sklypas) ribos, bei nagrinėjant Pareiškėjo prašymus (skundus), atkreiptinas dėmesys į šias aplinkybes:

6.1. Aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, vadovaujantis AAVKĮ (redakcija, galiojusi iki 2026 m. sausio 1 d.), vykdė AAD. Vadovaujantis šio įstatymo 15 straipsnio 3 ir 4 punktais (redakcija, galiojusi iki 2026 m. sausio 1 d.), aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas, atlikęs fizinio asmens veiklos patikrinimą, surašydavo patikrinimą įforminantį dokumentą (jeigu reikia) (3 priedo 3 punktas).

6.2. Miškų įstatymo 15 straipsnio 4 dalis nustato terminus, per kuriuos turi būti atkuriamas miškas: kirtavietėse ir želdintinose miško aikštėse – ne vėliau kaip per trejus metus po jų atsiradimo; žuvę želdiniai ir žėliniai – ne vėliau kaip per dvejus metus; žuvę medynai – ne vėliau kaip per trejus metus nuo jų žuvimo fakto nustatymo (3 priedo 4 punktas). Pagal Nuostatų 25 punktą, įveisiant mišką medžiai nuo gretimo ne miško žemės savininko sklypo ribos turi būti projektuojami ir sodinami ne arčiau kaip 15 m atstumu, krūmai – ne arčiau kaip 6 m atstumu; šio atstumo galima nesilaikyti, kai miško želdiniai ar žėliniai ribojasi su mišku, kitais miško želdiniais ar žėliniais, numatomu apželdinti sklypu arba gretimo žemės sklypo savininkai raštu patvirtina sutinkantys, kad miškas būtų sodinamas mažesniu atstumu nei nurodytasis (3 priedo 6 punktas).

Želdynų taisyklių 2 punktas nustato, kad šių taisyklių reikalavimai taikomi įrengiant viešuosius želdynus ir veisiant želdinius ne miško žemėje bei valstybinės žemės viešosiose erdvėse, o veisiant medžius ir krūmus privačioje žemėje, privaloma laikytis 5.1, 5.10 ir 5.11 papunkčiuose nustatytų reikalavimų (3 priedo 5 punktas). Pagal Želdynų taisyklių 5 punkto ir Priedo 1 punkto nuostatas, medžiai ir krūmai, kurių individai gali užaugti aukštesni kaip 3 m arba formuojami aukštesni kaip 3 m: šiaurinė pusė (tarp 315° ir 45°) – mažiausias leistinas atstumas iki kaimyninio sklypo ribos 5 m.; kitose pusėse – mažiausias leistinas atstumas iki kaimyninio sklypo ribos 3 m (3 priedo 5 punktas).

Įvertinus cituotų teisės aktų nuostatas, atkreiptinas dėmesys, kad ne miško žemėje sodinamų medžių sodinimo reikalavimus ir atstumus reglamentuoja Želdynų taisyklės, o miško žemėje – MĮ ir Nuostatai.

6.3. AAD 2025 m. balandžio 16 d. užregistruotas Pareiškėjo Prašymas, kuris, kaip nurodė AAD, gautas tiek AAD Kauno valdyboje, tiek AAD Miškų kontrolės departamente.

Pareiškėjas Prašyme, be kita ko, nurodė, kad žemės sklypo, esančio <...>, Salos k., Daugų sen., Alytaus r. sav. (toliau – Žemės sklypas), savininkas, neturėdamas Pareiškėjo ir jo sutuoktinės sutikimo, pasodino sumedėjusius augalus (beržus, pušis) prie Pareiškėjo žemės sklypo ribos (apie 30–50 cm) (2 priedo 1.1 papunktis).

Pareiškėjas Prašyme prašė: atlikti patikrinimą ir nustatyti, ar Žemės sklypo savininkas, sodindamas Žemės sklype sumedėjusius augalus (beržus, pušis), nepažeidė Želdynų taisyklių 5.11 punkto ir priedo lentelės 1 punkto reikalavimų (dėl atstumų); nustatčius pažeidimus, Žemės sklypo savininkui taikyti administracinę atsakomybę ir surašyti privalomąjį nurodymą persodinti želdinius; nuo tyrimo nušalinti AAD Kauno valdybos viršininką ir jo vadovaujamą valdybos specialistus (2 priedo 1.1 papunktis).

6.4. AAD Kauno valdybos Alytaus aplinkos apsaugos skyrius (toliau – ir Alytaus skyrius), gavęs Pareiškėjo Prašymą, 2025 m. balandžio 30 d. atliko vietos apžiūrą ir 2025 m. gegužės 8 d. surašė apžiūros aktą Nr. TVR-4651, kuriame nurodė: apžiūros metu nustatyta, kad Žemės sklype, greta Pareiškėjo žemės sklypo ribos, pasodinti medeliai (beržai ir pušys); dvejose vietose buvo tarpai, kur pasodintų medelių nebuvo; vietoje, naudojantis regia.lt žemėlapių duomenimis, tiksliai nustatyti, ar esantys medeliai auga miško žemėje, ar žemės ūkio naudmenų žemėje, nepavyko, todėl buvo kreiptasi tarnybinės pagalbos į AAD Miškų kontrolės departamento Kauno miškų kontrolės skyrių (toliau – Kauno skyrius); vertinant, kur auga medeliai, buvo naudojamas vietovės nustatymo GPS įrenginys *Trimble* (GNSS imtuvas: *Trimble Catalyst DA2*, ID 6334100072) (toliau – Prietaisas).

Apžiūros metu, naudojant Prietaisą, nustatyta, kad Pareiškėjo Prašyme nurodyti medeliai auga privačioje miško žemėje (2 priedo 1.2 papunktis).

AAD Kauno valdyba 2025 m. gegužės 13 d. raštu Nr. AD5-10526 „Dėl prašymo“ (toliau – 2025 m. gegužės 13 d. raštas) Pareiškėją, be kita ko, informavo: AAD Kauno valdybos Alytaus skyrius atliko vietos apžiūrą ir nustatė, kad Pareiškėjo Prašyme nurodyti medeliai auga miško žemėje; Želdynų taisyklių reikalavimai, nurodyti Prašyme, taikomi įrengiant viešuosius želdynus ir veisiant želdinius ne miško žemėje bei valstybinės žemės viešosiose erdvėse; veisiant medžius ir krūmus privačioje žemėje, privaloma laikytis 5.1, 5.10 ir 5.11 papunkčiuose nustatytų reikalavimų; dėl miško žemėje augančių (pasodintų) medelių tyrimą pagal kompetenciją atlieka AAD Miškų kontrolės departamento Kauno skyrius, kuris, apie atlikto tyrimo rezultatus, Pareiškėją informuos atskiru raštu (2 priedo 1.3 papunktis).

VAĮ 10 straipsnio 4 dalyje reglamentuojama, kad viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo gavimo dienos (3 priedo 2 punktas). VAĮ 3 straipsnio 5 punkte įtvirtintas išsamumo principas, reiškiantis, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nuroydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį (3 priedo 2 punktas).

Įvertinus tai, kas pirmiau išdėstyta, konstatuotina, kad AAD Kauno valdybos pareigūnai, gavę Pareiškėjo Prašymą, ėmėsi veiksmų, t. y. atliko vietos apžiūrą, kurios metu nustatė, kad Pareiškėjo Prašyme nurodyti medžiai pasodinti privačioje miško žemėje; surašė apžiūros aktą. Pažymėtina, kad AAD atsakymą 2025 m. gegužės 13 d. raštu Pareiškėjui į jo Prašymą, AAD gautą 2025 m. balandžio 16 d., pateikė per VAĮ 10 straipsnio 4 dalyje nustatytą 20 darbo dienų prašymų nagrinėjimo terminą.

Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį į tai, kad Prašyme Pareiškėjas taip pat prašė nuo jo Prašymo nagrinėjimo „nušalinti“ AAD Kauno valdybos pareigūnus (2 priedo 1.1 papunktis). Atsižvelgus į tai, kad atsakymą į Prašymą pateikė AAD Kauno valdyba, darytina išvada, kad AAD priėmė sprendimą netenkinti šio Prašyme pateikto reikalavimo. Pažymėtina, kad AAD, įvertinęs Prašyme nurodytus nušalinimo motyvus, turėjo teisę priimti sprendimą nenušalinti AAD Kauno valdybos pareigūnų nuo Prašymo nagrinėjimo, tačiau, tokiu atveju, privalėjo informuoti Pareiškėją apie priimtą sprendimą ir jo motyvus. Atsižvelgus į tai, kad AAD Kauno valdybos 2025 m. gegužės 13 d. rašte nebuvo nurodyta atsisakymo nušalinti AAD Kauno valdybos pareigūnus motyvų (2 priedo 1.3 papunktis), darytina išvada, kad AAD Kauno valdyba Pareiškėjo Prašymo nagrinėjimo metu nesivadovavo VAĮ 3 straipsnyje įtvirtintu išsamumo principu, nes nenurodė priimto sprendimo motyvų ir taip nesuteikė Pareiškėjui išsamios informacijos dėl visų jo Prašyme nurodytų aplinkybių ir (arba) pateiktų prašymų.

6.5. VAĮ 10 straipsnio 4 dalyje reglamentuojama, kad viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos (3 priedo 2 punktas).

AAD Miškų kontrolės departamento Kauno skyrius 2025 m. liepos 24 d. atliko vietos apžiūrą ir surašė apžiūros aktą Nr. TVR-7117 (toliau – Aktas), kuriame nurodė: pagal gautą Pareiškėjo skundą ir AAD Kauno valdybos pateiktą informaciją, naudojant Prietaisą, buvo apžiūrėtas privatus miško sklypas miško žemėje (Žemės sklypas); apžiūros metu nustatyta, kad miškų ūkio paskirties Žemės sklype, priskirtame VĮ VMU Prienų regioninio padalinio Dušnionių girininkijos 286 miško kvartalo 4 ir 5 taksaciniams sklypams, yra pasodintos želdinių eilės (pušys ir beržai) maždaug 10–70 cm atstumu nuo Pareiškėjo žemės sklypo (žemės ūkio paskirties); teisės aktų (MĮ, Nuostatų) reikalavimų pažeidimų nenustatyta (2 priedo 1.9 papunktis).

AAD Miškų kontrolės departamentas 2025 m. liepos 24 d. raštu Nr. AD5-15931 (toliau – 2025 m. liepos 24 d. raštas) Pareiškėją, be kita ko, informavo:

– vadovaujantis MĮ 15 straipsnio 4 dalimi, nustatančia, kad kirtavietėse ir želdintinose miško aikštėse miškas turi būti atkurtas ne vėliau kaip per trejus metus po jų atsiradimo, o žuvę želdiniai ir žėliniai turi būti atkurti ne vėliau kaip per dvejus metus, atkurtini žuvę medynai – ne vėliau kaip per trejus metus nuo jų žuvimo fakto nustatymo (3 priedo 4 punktas); vadovaujantis Nuostatų 25 punktu, įveisiant mišką medžiai nuo gretimo ne miško žemės savininko sklypo ribos turi būti projektuojami ir sodinami ne arčiau kaip 15 m atstumu, krūmai – ne arčiau kaip 6 m atstumu, tačiau šio atstumo galima nesilaikyti, kai miško želdiniai ar žėliniai ribojasi su mišku, kitais miško želdiniais ar žėliniais, numatomu apželdinti sklypu arba gretimo žemės sklypo savininkai raštu patvirtina sutinkantys, kad miškas būtų sodinamas mažesniu atstumu nei nurodytasis (3 priedo 6 punktas); reikalavimas želdinti medelius tam tikru atstumu nuo gretimo ne miško žemės sklypo ribos yra netaikomas;

– apie 2022 ir 2024 m. Žemės sklypo savininkui išduotus leidimus kirsti medžius bei nurodė, kad medžių kirtimai Žemės sklype atlikti teisėtai;

– AAD Miškų kontrolės departamento Kauno skyrius 2025 m. liepos 24 d. atliko Žemės sklypo apžiūrą, kurios metu nustatyta, kad Žemės sklypo savininkas miško žemėje, kuri nustatyta tvarka įregistruota Miškų valstybės kadastre, kirtavietėse pasodino dalį sodinukų, t. y. Žemės sklype pradėti kirtaviečių atkūrimo, o ne miško įveisimo, darbai; sodinukai pasodinti 10–70 cm atstumu nuo Pareiškėjo žemės sklypo (ne miško žemės) ribos, o tai „[...] neprieštaruoja galiojantiems teisės aktams“ (2 priedo 1.10 papunktis).

Įvertinus tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad AAD Miškų kontrolės departamento pareigūnai, gavę Pareiškėjo Prašymą, ėmėsi veiksmų ir 2025 m. liepos 24 d. atliko apžiūrą vietoje, tą pačią dieną surašė apžiūros aktą ir 2025 m. liepos 24 d. raštu pateikė Pareiškėjui atsakymą į jo Prašymą. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Skunde nagrinėjamu atveju Nuostatų 25 punktas, reglamentuojantis medžių sodinimo atstumus įveisiant mišką iki ne miško žemės ribos, nėra taikytinas, nes, kaip nurodė ir AAD (2 priedo 1.8 papunktis), Žemės sklypo savininkas Žemės sklype (miško žemėje) vykdė kirtaviečių atkūrimo, o ne miško įveisimo darbus.

Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį į tai, kad Pareiškėjo Prašymas AAD Miškų kontrolės departamente gautas 2025 m. balandžio 16 d. (pažymos 2 priedo 1.1 papunktis), tačiau pirmų veiksmų (atlikti apžiūrą vietoje) AAD Miškų kontrolės departamentas Prašymo nagrinėjimo metu ėmėsi tik 2025 m. liepos 24 d., t. y. praėjus 68 darbo dienoms nuo Prašymo gavimo. Atsižvelgus į tai, darytina išvada, kad Pareiškėjo Prašymas išnagrinėtas ir atsakymas 2025 m. liepos 24 d. raštu Pareiškėjui pateiktas nesilaikant VAĮ 10 straipsnio 4 dalyje nustatyto 20 darbo dienų prašymo nagrinėjimo termino. Taip pat konstatuotina, kad pareigūnų veiksmai, kai daugiau kaip tris mėnesius nebuvo imamasi jokių veiksmų dėl Prašymo nagrinėjimo, nedera su gero administravimo principu, kuris teismų praktikoje išvedamas iš Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalies nuostatų, įtvirtinančių, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (4 priedas).

6.6. VAĮ 22 straipsnio 1 punktas nustato, kad asmuo, dėl kurio galimai pažeistų teisių ar teisėtų interesų yra pradėta administracinė procedūra, arba asmuo, kuris su skundu kreipėsi dėl kito asmens galimo teisių ar teisėtų interesų pažeidimo, turi teisę susipažinti su administracinės procedūros metu gautais dokumentais ir kita informacija (3 priedo 2 punktas).

AAD 2025 m. liepos 31 d. užregistruotas Pareiškėjo 2025 m. liepos 29 d. prašymas (toliau – Prašymas Nr. 2), kuriame prašoma pateikti dokumentų, gautų nagrinėjant jo Prašymą, kopijas (2 priedo 2.1 papunktis).

AAD Miškų kontrolės departamentas 2025 m. rugpjūčio 25 d. raštu Nr. AD5-17699 „Dėl prašymo“ (toliau – 2025 m. rugpjūčio 25 d. raštas) Pareiškėją informavo, kad neteiks prašomų dokumentų kopijų, nes to nenumato VAĮ ir Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau – Taisyklės) (2 priedo 2.2 papunktis).

AAD 2025 m. rugsėjo 15 d. gautas Pareiškėjo 2025 m. rugsėjo 4 d. skundas (toliau – 2025 m. rugsėjo 4 d. skundas), persiųstas Viešojo valdymo agentūros. Jame Pareiškėjas nurodė, kad AAD Miškų kontrolės departamentas nepagrįstai atsisakė pateikti prašomo dokumento kopiją ir kad šio departamento Kauno skyriaus vedėjas nebuvo atvykęs į „faktinę pažeidimo vietą“, „jokio tyrimo neatliko“ ir „pateikė suklastotą tyrimo faktinių aplinkybių atsakymą“ (2 priedo 2.3 papunktis).

AAD Vidaus tyrimų skyrius 2025 m. spalio 9 d. raštu Nr. AD5-21294 „Dėl skundo“ (toliau – 2025 m. spalio 9 d. raštas) Pareiškėjui pateikė prašomo dokumento – AAD Miškų kontrolės departamento Kauno skyriaus surašyto Akto kopiją ir informavo, kad Žemės sklypo apžiūroje, vykusioje 2025 m. balandžio 30 d., dalyvavo AAD Miškų kontrolės departamento Kauno skyriaus vyr. specialistas E. B., o 2025 m. liepos 24 d. vykusioje apžiūroje, be jau minėto vyr. specialisto, dalyvavo ir AAD Miškų kontrolės departamento Kauno skyriaus vedėjas; į 2025 m. liepos 24 d. vykusią vietos apžiūrą buvo vykstama AAD Miškų kontrolės departamento Kauno skyriaus vyr. specialisto E. B. tarnybiniu automobiliu (2 priedo 2.4 papunktis).

Įvertinus tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad AAD Vidaus tyrimų skyrius 2025 m. spalio 9 d. raštu suteikė Pareiškėjui informaciją dėl jo 2025 m. rugsėjo 4 d. skunde (AAD gauto 2025 m. rugsėjo 15 d.) nurodytų aplinkybių ir atsakymą 2025 m. spalio 9 d. raštu pateikė per VAĮ 10 straipsnio 4 dalyje nustatytą 20 darbo dienų prašymų (skundų) nagrinėjimo terminą (3 priedo 2 punktas). Pažymėtina, kad AAD Vidaus tyrimų skyriui pateikus Pareiškėjui jo prašomo dokumento kopiją, Prašyme Nr. 2 keliamas klausimas buvo išspręstas teigiamai. Vis dėlto, Seimo kontrolierė pažymi, kad dokumento kopija Pareiškėjui buvo pateikta tik po pakartotinio Pareiškėjo kreipimosi į AAD. Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį į tai, kad VAĮ 22 straipsnio 1 dalies nuostatos, priešingai nei tai Pareiškėjui 2025 m. rugpjūčio 25 d. rašte nurodė AAD Miškų kontrolės departamentas, nustato, kad asmuo, dėl kurio galimai pažeistų teisių ar teisėtų interesų yra pradėta administracinė procedūra, turi teisę susipažinti su šios procedūros metu gautais dokumentais ir kita informacija (3 priedo 2 punktas). Atsižvelgus į tai, konstatuotina, kad AAD Miškų kontrolės departamentas Pareiškėjo Prašymo Nr. 2 nagrinėjimo metu nesivadovavo VAĮ 22 straipsnio 1 dalies nuostatomis ir nepateikė Pareiškėjui jo prašomo dokumento kopijos.

7. Atsižvelgus į tai, kad:

7.1. AAD Kauno valdyba Pareiškėjo Prašymo nagrinėjimo metu nesivadovavo VAĮ 3 straipsnyje įtvirtintu išsamumo principu, nes 2025 m. gegužės 8 d. rašte nenurodė priimto sprendimo nenušalinti AAD Kauno valdybos pareigūnų nuo Prašymo nagrinėjimo motyvų (pažymos 6.4 papunktis),

7.2. AAD Miškų kontrolės departamentas Pareiškėjo Prašymo nagrinėjimo metu nesivadovavo gero administravimo principu, VAĮ 10 straipsnio 4 dalyje įtvirtintu 20 darbo dienų prašymų (skundų) nagrinėjimo terminu, nes pirmų veiksmų dėl Prašymo nagrinėjimo ėmėsi 2025 m. liepos 24 d. (atliko patikrinimą vietoje) ir atsakymą jam pateikė 2025 m. liepos 24 d. raštu, t. y. praėjus daugiau nei trimis mėnesiams nuo Prašymo gavimo (pažymos 6.5 papunktis),

7.3. AAD Miškų kontrolės departamentas Pareiškėjo Prašymo Nr. 2 nagrinėjimo metu nesivadovavo VAĮ 22 straipsnio 1 dalies nuostatomis ir nepateikė Pareiškėjui jo prašyto dokumento kopijos (pažymos 6.6 papunktis),

Skundas dėl AAD pareigūnų veiksmų (neveikimo) sprendžiant klausimus, susijusius su medžių pasodinimu prie Pareiškėjo žemės sklypo ribos ir nagrinėjant Pareiškėjo prašymus (skundus), pripažintinas pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

8. Vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Seimo kontrolierė nusprendžia

X skundą dėl AAD pareigūnų veiksmų (neveikimo), sprendžiant klausimą, susijusį su medžių pasodinimu, galimai nesilaikant teisės aktuose nustatytų atstumų nuo Pareiškėjo žemės sklypo ribos, ir nagrinėjant Pareiškėjo prašymus (skundus), pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

9. Vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Seimo kontrolierė Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos direktoriui rekomenduoja atkreipti dėmesį į pažymos 7 punkte nurodytus teisės aktų pažeidimus ir užtikrinti, kad ateityje pareiškėjų prašymai (skundai) AAD būtų nagrinėjami nepažeidžiant teisės aktuose nustatytos prašymų (skundų) nagrinėjimo tvarkos ir terminų, o pareiškėjams būtų pateikiami išsamūs ir motyvuoti atsakymai.

Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašoma informuoti **Seimo kontrolierę** (rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus ir juos pagrindžiančius dokumentus Seimo kontrolierei pateikti el. p. ombuds@lrski.lt arba per E. pristatymo informacinę sistemą).

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė

SKUNDE PATEIKTA INFORMACIJA

Seimo kontrolierei Pareiškėjo pateiktame Skunde ir papildomai pateiktuose skunduose (toliau visi kartu – Skundas) nurodyta:

1. „2025-04-15 kreipiausi į AAD direktorių, teikdamas skundą „Dėl LR teisės aktų ir reglamentų pažeidimų Alytaus r., Daugų sen., Salos k. [...].“

2025-05-13 raštu Nr. AD5-10526 AAD Kauno valdybos viršininkas „[...] informavo, jog dėl miško žemėje augančių medelių pagal kompetenciją tyrimą atlieka AAD Miškų kontrolės departamentas [toliau ir citatose – Miškų kontrolės departamentas] Kauno miškų kontrolės skyrius [...].“

2. „Praėjo daugiau kaip 44 dienos, bet iki šiol negavau jokios informacijos apie tyrimo rezultatus. Taip pat negavau ir jokio motyvuoto rašto, jog mano skundas nebuvo išnagrinėtas, arba motyvuotai nurodyta, kodėl atsisakyta skundą nagrinėti.

Akivaizdu, jog [...] Miškų kontrolės departamento pareigūnai [...] negerbia ir Lietuvos Respublikos įstatymų, o labiausiai negerbia savo profesijos, nes galimai bendradarbiauja su LR įstatymų pažeidėjais, sąmoningai tyčia vilkindami mano skundo tyrimą.“

3. „2025-08-25 gavau raštą Nr. AD5-17699 „Dėl prašymo“ iš AAD Miškų kontrolės departamento [...]. Šiame atsakyme pateikta informacija, jog AAD Miškų kontrolės departamentas atsisako suteikti administracinę paslaugą ir nepateiks pareiškėjui su pareiškėjo skundo tyrimu susijusios medžiagos kopijų [...].“

Pareiškėjo žiniomis [...] AAD Miškų kontrolės departamento pareigūnai net nebuvo atvykę į faktinę pažeidimo vietą ir jokio tyrimo neatliko, tačiau apsimestinai imituodami „tyrimą“ teikė pareiškėjui galimai suklastotą „tyrimo“ faktinių aplinkybių atsakymą.“

4. „2025-09-04 [...] pateikiau skundą „Dėl LR Miškų kontrolės departamento pareigūnų piktnaudžiavimo tarnyboje bei galimai įvykdytų sukčiavimų [...]. Praėjo daugiau kaip 40 dienų, bet negavau jokios informacijos apie tyrimo rezultatus, taip pat negavau ir jokio motyvuoto rašto, jog mano skundas buvo išnagrinėtas arba motyvuotai nurodyta, kodėl atsisakyta skundą nagrinėti.“

„AAD Miškų kontrolės departamentas yra viešojo administravimo subjektas ir privalo laikytis Viešojo administravimo įstatymo nuostatų, gero administravimo principo, kuris apima teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, asmens dalyvavimo priimant atitinkamus sprendimus, skaidrumo ir kitus reikalavimus [...].“

TYRIMO METU GAUTA INFORMACIJA

1. Seimo kontrolierė 2025 m. rugpjūčio 11 d. gavo AAD 2025 m. rugpjūčio 11 d. raštą Nr. AD-16954. Rašte ir jo prieduose pateikta ši informacija:

1.1. „Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos [toliau ir citatose – AAD] Dokumentų bendrojoje informacinėje sistemoje (toliau – DBSIS) 2025 m. balandžio 16 d. užregistruotas Pareiškėjo [...] skundas dėl LR teisės aktų ir reglamentų pažeidimų Alytaus r., Daugų sen., Salos k., registracijos Nr. SPR-28 (toliau – Prašymas). Prašymas tuo pačiu metu yra gautas dviejuose AAD padaliniuose – Kauno valdyboje ir Miškų kontrolės departamente.“

Pareiškėjas Prašyme nurodė:

„Alytaus r., Daugų sen., Salos k. esančio žemės sklypo <...> [toliau ir citatose – Žemės sklypas] [...] savininkas [...] 2024 metais, absoliučiai nederindamas su Pareiškėju ir jo sutuoktine, kurių žemės sklypas <...> ribojasi su Žemės sklypu, [...] savavališkai [...] pasodino sumedėjusius augalus – želdinius: apie 250 vnt. beržų ir apie 200 vnt. pušų. Šių užsodintų želdinių linijos ilgis yra apie 200 metrų, sumedėję augalai sodinti linijoje kas 30–50 cm, beržų aukštis apie 170 cm. Atstumas iki Pareiškėjo su sutuoktine Žemės sklypo [...] ribos paliktas tik apie 30–50 cm. [...]“

„Akivaizdu, jog tokiais savo veiksmais Žemės sklypo savininkas pažeidė ir pažeidžia [...] Aplinkos ministro 2007-12-29 įsakymu Nr. D1-717 (galiojanti suvestinė redakcija 2022-01-20) „Dėl želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų „Dėl medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo“ taisyklių 5.11 p. ir Priedo lentelės 1 p. reikalavimus.“

Pareiškėjas Prašyme AAD prašė:

– „Atlikti objektyvų patikrinimą bei nustatyti, ar Žemės sklypo savininkas, sodindamas savo sklype sumedėjusius augalus (beržus, pušis) pažeidė LR Aplinkos ministro 2007-12-29 įsakymu Nr. D1-717 (galiojanti suvestinė redakcija 2022-01-20) „Dėl želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintus „Dėl medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo“ taisyklių 5.11 p. ir Priedo lentelės 1 p. reikalavimus, nepalikdamas 3 metrų iki kaimyninio sklypo ribos, neturėdamas gretimo žemės sklypo savininkų sutikimo raštu“;

– „Nustačius [...] pažeidimus, taikyti Žemės sklypo savininkui administracinę atsakomybę [...] bei surašyti Privalomąjį nurodymą persodinti želdinius (beržus ir pušis) pagal LR teisės aktų ir reglamentų reikalavimus – ne arčiau kaip 3 metrai iki kaimyninio žemės sklypo ribos“;

– „Nušalinti nuo tyrimo AAD Kauno valdybos viršininką [...] ir jo vadovaujamos valdybos specialistus, kadangi jau keli metai kaip Alytaus regione garsėja [...] kaip galimai bendrininkaujantys su pažeidėjais, kaip galimai specialiai vilkinantys pažeidimų tyrimus, bei galimai dalyvaujantys korupcinėse schemose su pažeidėjais; yra viešai skelbiama, kai LAGK pagrįstai panaikino būtent LR AAD Kauno valdybos viršininko [...] priimtus sprendimus kaip apgavikiškus ir neteisėtus [...]“

1.2. AAD Kauno valdybos Alytaus aplinkos apsaugos skyrius 2025 m. balandžio 30 d. atliko vietos apžiūrą ir 2025 m. gegužės 8 d. surašė apžiūros aktą Nr. TVR-4651, kuriame nurodė:

„apžiūrą atliko AAD Kauno valdybos Alytaus skyriaus vyriausiasis specialistas G.G.; apžiūroje dalyvavo: AAD Kauno valdybos Alytaus skyriaus vyriausiasis specialistas J. J.; AAD Miškų kontrolės departamento (toliau – Miškų kontrolės departamentas) Kauno miškų kontrolės skyriaus vyriausiasis specialistas E. B.“;

„Atvykus 2025-04-16 d. skunde Nr. SPR-28 nurodytoje vietoje, Žemės sklype [...] apžiūros metu matėsi netoli sklypo ribos (prie gretimo žemės sklypo, kurio unikalus daiktas Nr. [...]) pasodinti medeliai – beržai ir pušys. Dvejuose vietose buvo tarpai, kur pasodintų

medelių nebuvo. Vietoje, naudojantis regia.lt žemėlapių duomenimis, tiksliai nustatyti ar esantys medeliai auga miško žemėje ar žemės ūkio naudmenų žemėje nustatyti nepavyko. Todėl buvo kreiptasi tarnybinės pagalbos į AAD Miškų kontrolės departamento Kauno miškų kontrolės skyriaus darbuotojus. Tiksliai įvertinti, kur auga medeliai buvo naudojamas vietovės nustatymo GPS įrenginys Trimble (GNSS imtuvas: Trimble Catalyst DA2, ID 6334100072) (toliau - Prietaisas). Apžiūros metu naudojant Prietaisą nustatyta, kad į žemės ūkio naudmenas pasodinti medeliai nepatenka. Skunde nurodyti medeliai auga miško žemėje.“

1.3. AAD Kauno valdyba atsakymą Pareiškėjui pateikė „[...] 2025 m. gegužės 13 d. raštu Nr. AD5-10526 „Dėl prašymo“, vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu, AAD direktoriaus 2020 m. kovo 10 d. įsakymu Nr. AD1-80 patvirtintu Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Aplinkos apsaugos departamente prie Aplinkos ministerijos tvarkos aprašu.“

AAD Kauno valdyba 2025 m. gegužės 13 d. raštu Nr. AD5-10526 „Dėl prašymo“ Pareiškėją, be kita ko, informavo:

„Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-717 „Dėl želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklių 2 punktą nurodyta, kad „Šie reikalavimai taikomi įrengiant viešuosius želdynus ir veisiant želdinius ne miško žemėje, valstybinės žemės viešosiose erdvėse. Veisiant medžius ir krūmus privačioje žemėje, privaloma laikytis 5.1, 5.10 ir 5.11 papunkčiuose nustatytų reikalavimų“.

„Alytaus aplinkos apsaugos skyrius, pagal kompetenciją atliko vietos apžiūrą, žemės sklype, adresu <...>, Salos k., Daugų sen., Alytaus r. sav., ne miško žemėje. Apžiūros metu, naudojant Vietovės nustatymo GPS įrenginį Trimble (GNSS imtuvą nustatyta, kad Prašyme nurodyti medeliai, žemės sklype adresu <...>, Salos k., Daugų sen., Alytaus r. sav., pasodinti prie gretimo sklypo, unikalus daikto Nr. <...> ribos auga miško žemėje, ne miško žemėje nurodyti medeliai nepatenka.“

„Dėl miško žemėje augančių medelių, pagal kompetenciją tyrimą atlieka AAD Miškų kontrolės departamento Kauno miškų kontrolės skyrius. Apie atlikto tyrimo rezultatus atsakymą pateiks atskiru raštu.“

1.4. „Atliekant vietos apžiūrą, nustatant pasodintų medelių augimo vietą (ar auga miško žemėje, ar ne miško žemėje) buvo naudojama GPS prietaisu *Trimble* (GNSS imtuvas *Trimble Catalyst* DA2, ID 6334100072, toliau – Prietaisas) gautų duomenų analizė. Išanalizavus Prietaiso pagalba gautus duomenis, nustatyta, kad medeliai auga miško žemėje.“

1.5. „Miškų kontrolės departamentas nuo 2025-04-07 iki 2025-04-30 vykdė neplaninį patikrinimą pagal Kauno apygardos prokuratūros Viešojo intereso gynimo skyriaus prašymą žemės sklype, esančiame <...>, Salos k., Daugų sen., Alytaus r. sav. (Neplaninio patikrinimo tikslas: Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 18 str. 1 d. 7 p. – kai dėl asmens veikos kyla reali grėsmė, kad bus pažeisti aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimai, ir nesiimama reikiamų veiksmų pažeidimui išvengti). Neplaninio patikrinimo metu buvo gautas Pareiškėjo Prašymas, kuriame akcentuojama, kad žemės sklypo <...> savininkas [...], sodindamas savo sklype sumedėjusius augalus (beržus, pušis) pažeidė Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-717 (galiojanti suvestinė redakcija 2022 m. sausio 20 d.) „Dėl želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklių 5.11 p. ir Priedo lentelės 1 p. reikalavimus, nepalikdamas 3 metrų iki kaimyninio sklypo ribos, neturėdamas gretimo žemės sklypo savininkų sutikimo raštu. Minėti teisės aktai miško žemėje negalioja, tyrimą dėl galimai per arti ribos pasodintų medelių ne miško žemėje 2025 m. balandžio 16 d. kompetencijos ribose atliko Kauno valdyba. Atlikus neplaninį patikrinimą miško žemėje Miškų kontrolės departamentas nustatė, kad pažeisti reikalavimai, nustatyti Miškų įstatymo

9 str. 6 d. ir 17 str., bei Lankymosi miške taisyklių III skyriaus 15.2 p., dėl to pradėta administracinė teisena bei apie patikrinimo rezultatus informuotas Kauno apygardos prokuratūros Viešojo intereso gynimo skyrius.“

1.6. „Teisės aktai, kurių galimai nesilaiko žemės sklypo <...> savininkas [...], sodindamas savo sklype sumedėjusius augalus (beržus, pušis), miško žemėje negalioja: Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-717 „Dėl želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklių 2 punkte nurodyta, kad šie reikalavimai taikomi įrengiant viešuosius želdynus ir veisiant želdinius ne miško žemėje, valstybinės žemės viešosiose erdvėse. Veisiant medžius ir krūmus privačioje žemėje, privaloma laikytis 5.1, 5.10 ir 5.11 papunkčiuose nustatytų reikalavimų, todėl tyrimą dėl galimai per arti sklypo ribos ne miško žemėje pasodintų augalų pagal kompetenciją atliko AAD Kauno valdybos Alytaus aplinkos apsaugos skyrius ir pateikė Pareiškėjui atsakymą. Pažymime, kad bet kurio AAD padalinio vertinimas yra AAD vertinimas, todėl Miškų kontrolės departamentas neturi pagrindo abejoti dėl kito AAD padalinio specialistų pagal kompetenciją pateiktų išvadų.“

1.7. „Lietuvos Respublikos miškų įstatymo (toliau – Įstatymas) 15 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad miškas atkuriamas ir įveisiamas mišką želdinant arba jam želiant, laikantis aplinkos ministro tvirtinamų Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų reikalavimų. Kirtavietėse ir želdintuose miško aikštėse miškas turi būti atkurtas ne vėliau kaip per trejus metus po jų atsiradimo. Žuvę želdiniai ir žėliniai turi būti atkurti ne vėliau kaip per dvejus metus, atkurtini žuvę medynai – ne vėliau kaip per trejus metus nuo jų žuvimo fakto nustatymo. Neteisėtai iškirstas miškas turi būti atkurtas ne vėliau kaip per vienus metus nuo neteisėtų kirtimų fakto nustatymo. Miškas laikomas atkurtu tada, kai želdinių ir žėlinių kokybė atitinka aplinkos ministro tvirtinamų Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų reikalavimus. Privačios valdos savininkas miško žemėje, nustatyta tvarka įregistruotoje Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastrė, kirtavietėse pasodino dalį sodinukų (pradėti kirtaviečių atkūrimo darbai). Pažymėtina, kad Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. D1-199, 3 punkte nurodyta, kad miško atkūrimas – miško žėlimas ir (arba) želdinimas sklypuose, kuriuose prieš tai miškas augo, o 25 punkte nurodyta, kad įveisiant mišką medžiai nuo gretimo ne miško žemės savininko sklypo ribos turi būti projektuojami ir sodinami ne arčiau kaip 15 m atstumu, krūmai – ne arčiau kaip 6 m atstumu. Šio atstumo galima nesilaikyti, kai miško želdiniai ar žėliniai ribojasi su mišku, kitais miško želdiniais ar žėliniais, numatomu apželdinti sklypu arba gretimo žemės sklypo savininkai raštu patvirtina sutinkantys, kad miškas būtų sodinamas mažesniu atstumu nei nurodytasis. Atkuriant kirtavietes, reikalavimas želdinti medelius tam tikru atstumu nuo gretimo ne miško žemės sklypo ribos šiuo atveju yra netaikomas.“

„Ne miško žemėje sodinamų medelių atstumai yra reglamentuojami Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-717 „Dėl želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklių patvirtinimo“ patvirtinto Želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklių 5.1, 5.10 ir 5.11 punktuose.“

1.8. „[...] reikšminga aplinkybė, kokios paskirties (miško ar ne miško žemėje) sodinami medžiai. Ne miško žemės atveju vadovaujamasi Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-717 „Dėl želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklių patvirtinimo“, miško žemės atveju – Lietuvos Respublikos miškų įstatymu, taip pat miško žemėje sodinant medžius svarbu nustatyti, ar medžiai sodinami atkuriant mišką, ar jį naujai įveisiant.“

1.9. AAD Miškų kontrolės departamento Kauno miškų kontrolės skyrius 2025 m. liepos 24 d. atliko vietos apžiūrą ir 2025 m. liepos 24 d. surašė apžiūros aktą Nr. TVR-7117, kuriame, be kita ko, nurodė:

„apžiūrą atliko AAD Miškų kontrolės departamento Kauno miškų kontrolės skyriaus vyriausiasis specialistas A ir šio skyriaus vedėjas B“;

„pagal gautą Pareiškėjo skundą ir Kauno valdybos pateiktą informaciją naudojant Vietovės nustatymo GPS įrenginį Trimble (GNSS imtuvas: Trimble Catalyst DA2, ID 6334100072) buvo apžiūrėtas privatus miško sklypas miško žemėje, kurio pagalba apžiūros metu nustatyta, kad privačiame žemės sklype, kurio žemės sklypo kadastrinis Nr. <...> priskirtame VĮ VMU Prienų regioninio padalinio Dušnionių girininkijos 286 miško kvartalo 4 ir 5 taksaciniuose sklypuose šiuo metu yra pasodinti apie 10 – 70 cm atstumu nuo gretimo žemės ūkio paskirties sklypo (kadastrinis Nr. <...>) miško želdinių eilės (pušys ir beržai).

Pagal nustatytus duomenis minėtų miško želdinių eilės pasodintos miškų ūkio paskirties sklypuose, todėl pagal galiojančius aplinkosauginius reikalavimus (Miško įveisimo ir atkūrimo nuostatus bei Lietuvos Respublikos miškų įstatymą) miškų ūkio paskirties žemėje pažeidimų nenustatyta.“

1.10. AAD Miškų kontrolės departamentas 2025 m. liepos 24 d. raštu Nr. AD5-15931 Pareiškėją, be kita ko, informavo:

„[...] Miškų kontrolės departamento Kauno miškų kontrolės skyriaus 2025 m. liepos 24 d. atliko žemės sklypo, esančio Alytaus r., Daugų sen., Salos k., <...>, apžiūrą. Pažymėtina, kad Jūsų minimi teisės aktai, kurių galimai nesilaiko žemės sklypo <...> savininkas [...], sodindamas savo sklype sumedėjusius augalus (beržus, pušis), miško žemėje negalioja: Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-717 „Dėl želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklių 2 punkte nurodyta, kad „Šie reikalavimai taikomi įrengiant viešuosius želdynus ir veisiant želdinius ne miško žemėje, valstybinės žemės viešosiose erdvėse. Veisiant medžius ir krūmus privačioje žemėje, privaloma laikytis 5.1, 5.10 ir 5.11 papunkčiuose nustatytų reikalavimų“, todėl tyrimą dėl galimai per arti sklypo ribos ne miško žemėje pasodintų augalų pagal kompetenciją atliko [...] Kauno valdybos Alytaus aplinkos apsaugos skyrius ir pateikė Jums atsakymą.

Atlikus apžiūrą ir dokumentų analizę nustatyta, kad 2022 m. minėtame sklype atliktas 0,8 ha pagrindinio naudojimo plynasis miško kirtimas pagal Valstybinės miškų tarnybos (toliau – VMT) 2022 m. spalio 7 d. išduotą Leidimą miškui kirsti Nr. 12209348 (galiojo iki 2022 m. gruodžio 31 d.), žemės sklypo savininkas kirtimą atliko teisėtai. VMT, prieš priimdama sprendimą dėl leidimo išdavimo, kreipėsi dėl motyvacinės išvados į Kultūros paveldo departamentą prie Kultūros ministerijos bei suderino būsimą pagrindinio naudojimo plyną kirtimą su Dzūkijos nacionalinio parko ir Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato direkcija, specialiosios žemės naudojimo sąlygos išduodant leidimą nepažeistos. 2024 m. atliktas 0,4 ha pagrindinio naudojimo plynasis miško kirtimas pagal VMT 2024 m. sausio 4 d. išduotą Leidimą miškui kirsti Nr. 12400153 (galiojo iki 2025 m. sausio 3 d.) ir 0,1 ha einamasis kirtimas pagal pateiktą pranešimą apie ketinimus kirsti mišką 2024 m. sausio 3 d. Nr. 32400026 (galiojo iki 2025 m. sausio 2 d.). Kirtimai atlikti teisėtai.

Lietuvos Respublikos miškų įstatymo (toliau – Įstatymas) 15 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad miškas atkuriamas ir įveisiamas mišką želdinant arba jam želiant, laikantis aplinkos ministro tvirtinamų Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų reikalavimų. Kirtavietėse ir želdintuose miško aikštėse miškas turi būti atkurtas ne vėliau kaip per trejus metus po jų atsiradimo. Žuvę želdiniai ir žėliniai turi būti atkurti ne vėliau kaip per dvejus metus, atkurtini žuvę medynai - ne vėliau kaip per trejus metus nuo jų žuvimo fakto nustatymo. Neteisėtai iškirstas miškas turi būti atkurtas ne vėliau kaip per vienus metus nuo neteisėtų kirtimų fakto nustatymo. Miškas laikomas atkurtu tada, kai želdinių ir žėlinių kokybė atitinka aplinkos ministro tvirtinamų Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų reikalavimus. Vadovaujantis minėta Įstatymo nuostata, 0,8 ha ploto pagrindinio naudojimo plyno kirtimo biržė privalo būti atkurta iki 2025 m. gruodžio 31 d., o 0,4 ha ploto pagrindinio naudojimo plyno kirtimo biržės – iki 2028 m. sausio 3 d.

Apžiūros metu nustatyta, kad privačios valdos savininkas miško žemėje, nustatyta tvarka įregistruotoje Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastre, kirtavietėse pasodino

dalį sodinukų (pradėti kirtaviečių atkūrimo darbai). Pažymėtina, kad Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. D1-199, 3 punkte nurodyta, kad miško atkūrimas – miško žėlimas ir (arba) žėldinimas sklypuose, kuriuose prieš tai miškas augo, o 25 punkte nurodyta, kad įveisiant mišką medžiai nuo gretimo ne miško žemės savininko sklypo ribos turi būti projektuojami ir sodinami ne arčiau kaip 15 m atstumu, krūmai – ne arčiau kaip 6 m atstumu. Šio atstumo galima nesilaikyti, kai miško žėdiniai ar žėliniai ribojasi su mišku, kitais miško žėdiniais ar žėliniais, numatomu apželdinti sklypu arba gretimo žemės sklypo savininkai raštu patvirtina sutinkantys, kad miškas būtų sodinamas mažesniu atstumu nei nurodytasis. Atkuriant kirtavietes, reikalavimas želdinti medelius tam tikru atstumu nuo gretimo ne miško žemės sklypo ribos šiuo atveju yra netaikomas.

Žemės sklype, miško žemėje, kirtavietėse pradėti atkūrimo (ne įveisimo) darbai, sodinukai pasodinti 10–70 cm atstumu nuo gretimo ne miško žemės sklypo ribos, kas neprieštaruja galiojantiems teisės aktams. [...].“

2. Seimo kontrolierė 2025 m. spalio 29 d. gavo AAD 2025 m. spalio 29 d. raštą Nr. AD5-22700. Rašte ir jo prieduose pateikta ši informacija:

2.1. „Pareiškėjo 2025 m. liepos 29 d. prašymas AAD Dokumentų bendrojoje informacinėje sistemoje (toliau – DBSIS) užregistruotas 2025 m. liepos 31 d. (reg. Nr. AD3-3057).“

Pareiškėjas 2025 m. liepos 29 d. prašyme prašė: „suteikti administracinę paslaugą ir pateikti Pareiškėjui dėl pateikto skundo atliktos su tyrimu susijusios visos medžiagos kopijos pagal rašo Nr. AD5-15931 (Dėl prašymo) faktines aplinkybes“; „į prašymą atsakyti Pareiškėjui pagal prašymo turinį arba pateikti motyvuotą atsisakymą tai atlikti.“

2.2. „AAD Miškų kontrolės departamentas 2025 m. rugpjūčio 25 d. raštu Nr. AD5-17699 „Dėl prašymo“ Pareiškėją informavo, kad su 2025 m. balandžio 16 d. skundo tyrimu susijusios medžiagos ar jų kopijos nebus teikiamos, kadangi teisės suteikti prieigą prie atlikto tyrimo medžiagos AAD nėra numatytos nei Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme, nei Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (galiojanti redakcija nuo 2022 m. rugsėjo 3 d.).“

2.3. AAD 2025 m. rugsėjo 15 d. gautas Viešojo valdymo agentūros 2025 m. rugsėjo 15 d. raštas Nr. D-1257 „Dėl gauto skundo“, kuriuo AAD persiųstas Pareiškėjo 2025 m. rugsėjo 4 d. skundas.

Pareiškėjas 2025 m. rugsėjo 4 d. skunde, be kita ko, nurodė:

„2025-04-15 kreipiausi į AAD direktorių, teikdamas skundą „Dėl LR teisės aktų ir reglamentų pažeidimų Alytaus r., Daugų sen., Salos k.“

2025-05-13 raštu Nr. AD5-10526 AAD Kauno valdybos viršininkas informavo, jog dėl miško žemėje augančių medelių pagal kompetenciją tyrimą atlieka LR Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Miškų kontrolės departamento Kauno miškų kontrolės skyrius. Praėjus daugiau kaip 44 dienoms, bet negavus jokios informacijos apie tyrimo rezultatus [...] 2025-07-24 gavau raštą Nr. AD5-15931 „Dėl prašymo“ iš AAD Miškų kontrolės departamento [...].“

„2025-07-29 pateikiau prašymą AAD Miškų kontrolės departamento direktoriui, kad man suteiktų administracinę paslaugą ir pateiktų dėl pateikto pareiškėjo skundo atlikto su tyrimu susijusios medžiagos kopijas pagal rašo Nr. AD5-15931 „Dėl prašymo“ faktines aplinkybes [...].“

2025-08-25 gavau raštą Nr. AD5-17699 „Dėl prašymo“ iš AAD Miškų kontrolės departamento [...]. Šiame atsakyme pateikta informacija, jog AAD Miškų kontrolės departamentas atsisako suteikti administracinę paslaugą ir nepateiks pareiškėjui su pareiškėjo skundo tyrimu susijusios medžiagos kopijų [...].“

„2025-07-24 rašte Nr. AD5-15931 AAD pareigūnas [...] nurodė: Žemės sklype, miško žemėje, kirtavietėse pradėti atkūrimo (ne įveisimo) darbai, sodinukai pasodinti 10-70 cm atstumu nuo gretimo ne miško žemės sklypo ribos, kas neprieštaruoja galiojantiems teisės aktams. Apžiūros metu naudotos techninės priemonės — vietovės nustatymo GPS įrenginys *Trimble* (GNSS imtuvas: *Trimble Catalyst* DA2, ID 6334100072), telefonas Samsung (fotografuota).

Pareiškėjo žiniomis ir vertinimu, [...] Miškų kontrolės departamento pareigūnas B net nebuvo atvykęs į faktinę pažeidimo vietą ir jokio tyrimo neatliko, tačiau imituodamas „tyrimą“ teikė pareiškėjui suklastotą „tyrimo“ faktinių aplinkybių atsakymą. Kad [...] Miškų kontrolės departamento pareigūnas B suklastojo tyrimą įrodo šie faktiniai duomenys: AAD Kauno valdybos Alytaus aplinkos apsaugos skyriaus 2025-05-08 Apžiūros akte Nr. TVR-4651 užfiksuota, jog šio skyriaus vyr. specialistas C tarnybiniu telefonu Samsung fotografavo bei naudojo vietovės nustatymo GPS įrenginį *Trimble* (GNSS imtuvą: *Trimble Catalyst* DA2, ID 6334100072). Šiame TVR akte pareigūnas C pateikė 6 foto lenteles su 8 nuotraukomis [...].

Apžvelgiant aukščiau pateiktus faktinius duomenis, tampa aišku, kodėl AAD Miškų kontrolės departamentas neteisėtai atsisako suteikti administracinę paslaugą ir nepateiks pareiškėjui su pareiškėjo skundo tyrimu susijusios medžiagos kopijų – nes joks tyrimas net nebuvo atliktas, o tik imituotas. „Tyrimo“ rezultatai yra suklastoti, panaudojant kitos įstaigos pareigūno C anksčiau surinktą medžiagą ir šio pareigūno naudotą tarnybinių techninę įrangą. Kad LR Miškų kontrolės departamento pareigūnas B suklastojo tyrimą gali įrodyti, pvz. įdiegta automobilių stebėjimo sistema į pareigūnų auto transporto priemonę.

[...] Miškų kontrolės departamento pareigūnas B yra „plagijatorius“ ir galimai primityvus sukčiautojas.

[...] Miškų kontrolės departamentas [...] yra viešojo administravimo subjektas ir privalo laikytis Viešojo administravimo įstatymo nuostatų, gero administravimo principo [...].“

Pareiškėjas 2025 m. rugsėjo 4 d. skunde prašė: „atlikti objektyvų teisinį tyrimą pagal pateiktus duomenis ir nurodytas faktines aplinkybes bei konstatuoti [...] teisės aktų pažeidimus; nustatyti ir įvardinti konkrečius [...] Miškų kontrolės departamento pareigūnus, kurie piktnaudžiauja tarnybine padėtimi ir galimai sukčiauja; įpareigoti [...] Miškų kontrolės departamento pareigūnus pateikti motyvuotą atsakymą apie mano 2025-07-29 prašyme įvardintus skundo ištyrimo rezultatus pagal [...] teisės aktus ir teisinį reglamentavimą; jeigu tiriant pareiškėjo skundą bus nustatyti nusikalstamų pareigūnų veikų požymiai, tai perduoti medžiagą tirti Prokuratūrai; informuoti apie priimtus sprendimus.“

2.4. AAD Vidaus tyrimų skyrius, išnagrinėjęs Pareiškėjo 2025 m. rugsėjo 4 d. skundą, 2025 m. spalio 9 d. raštu Nr. AD5- 21294 „Dėl skundo“ Pareiškėjui, be kita ko, nurodė:

– „Pakartotinai įvertinę Jūsų 2025-07-29 prašymą ir atsižvelgdami į Jūsų 2025-04-15 skundą dėl galimų administracinių nusižengimų, t. y. dėl miško želdinių sodinimo miško žemėje galimai pažeidžiant teisės aktų reikalavimus, AAD pateikia Jums AAD Miškų kontrolės departamento Kauno miškų kontrolės skyriaus 2025-07-24 apžiūros aktą Nr. TVR-7117, kuriame nurodyta, kad miško ūkio paskirties žemėje pažeidimų nenustatyta“;

– „[...] 2025-04-16 žemės sklype, adresu <...>, Salos k., Daugų sen., Alytaus r. sav. buvo atlikta apžiūra (2025-05-06 Apžiūros aktas Nr. TVR-4651). Apžiūroje kartu su AAD Kauno valdybos Alytaus aplinkos apsaugos skyriaus vyriausiuoju specialistu C dalyvavo AAD Miškų kontrolės departamento Kauno miškų kontrolės skyriaus vyriausiasis specialistas A, kuriam priskirtas GPS įrenginys *Trimble* (GNSS imtuvas *Trimble Catalyst* DA2, ID 6334100072).

Iš AAD Miškų kontrolės departamento 2025-07-24 Apžiūros akto Nr. TVR-7117 turinio matyti, kad tuo metu buvo atlikta miško želdinių pasodinimo apžiūra miško žemėje, adresu Salos k., Alytaus r. sav., kurią atliko AAD Miškų kontrolės departamento Kauno miškų kontrolės skyriaus vedėjas B ir vyriausiasis specialistas A. Apžiūros akte nurodyta, jog buvo naudotas vietovės nustatymo GPS įrenginys *Trimble* (GNSS imtuvas: *Trimble Catalyst* DA2, ID 6334100072).

Pažymime, kad abiejose apžiūrose dalyvavo tas pats AAD Miškų kontrolės departamento Kauno miškų kontrolės skyriaus vyriausiasis specialistas A, kuriam yra priskirtas GPS įrenginys *Trimble* (GNSS imtuvas: *Trimble Catalyst* DA2, ID 6334100072).

Atlikus transporto kontrolės duomenų patikrinimą nustatyta, kad AAD Miškų kontrolės departamento Kauno miškų kontrolės skyriaus vyriausiasis specialistas A 2025-07-24 tarnybiniu automobiliu lankėsi žemės sklype, nurodytame 2025-07-24 Apžiūros akte Nr. TVR-7117.

Atsižvelgiant į nustatytas faktines aplinkybes dėl 2025-07-24 apžiūros atlikimo, sprendžiame, kad Jūsų Skundas dėl pareigūnų veiksmų yra nepagrįstas.“

TYRIMUI REIKŠMINGOS TEISĖS AKTŲ NUOSTATOS

Nacionalinės teisės aktai:

1. *Seimo kontrolierių įstatymo:*

12 straipsnio „Seimo kontrolierių tiriami skundai“ 1 dalis: „Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje.“

2. *Viešojo administravimo įstatymo:*

3 straipsnis „Viešojo administravimo principai“: „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...]; 5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...].“

10 straipsnio „Administracinių sprendimų priėmimas“ 4 dalis: „Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. Jeigu prašymas ar skundas gautas po darbo valandų, poilsio ar šventės dieną, jo gavimo diena laikoma po jos einanti darbo diena. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys.“

22 straipsnio „Asmens, dėl kurio galimai pažeistų teisių ar teisėtų interesų yra pradėta administracinė procedūra, teisės“: „Asmuo, dėl kurio galimai pažeistų teisių ar teisėtų interesų yra pradėta administracinė procedūra, arba asmuo, kuris su skundu kreipėsi dėl kito asmens galimo teisių ar teisėtų interesų pažeidimo, turi teisę: 1) susipažinti su administracinės procedūros metu gautais dokumentais ir kita informacija; [...].“

3. *Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo (redakcija, galiojusi iki 2026 m. sausio 1 d.):*

6 straipsnis „Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės vykdymas“: „Aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę Lietuvos Respublikoje vykdo biudžetinė įstaiga Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos.“

15 straipsnis „Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų veiksmai atliekant fizinių asmenų veiklos patikrinimą“: „Tikrindamas fizinio asmens veiklą, aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas privalo: [...]; 3) nustatęs pažeidimą, trumpai nurodyti pažeidėjui pažeidimo esmę ir pareigą nutraukti pažeidimą; 4) atlikęs patikrinimą, jei reikia, surašyti patikrinimą įforminantį dokumentą; [...].“

4. *Miškų įstatymo 15 straipsnio „Miško atkūrimas ir įveisimas“ 4 dalis:* „Miškas atkuriamas ir įveisiamas mišką želdinant arba jam želiant, laikantis aplinkos ministro tvirtinamų Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų reikalavimų. Kirtavietėse ir želdintuose miško aikštėse miškas turi būti atkurtas ne vėliau kaip per trejus metus po jų atsiradimo. Žuvę želdiniai ir žėliniai turi būti atkurti ne vėliau kaip per dvejus metus, atkurtini žuvę medynai – ne vėliau kaip per trejus metus nuo jų žuvimo fakto nustatymo. Neteisėtai iškiristas miškas turi būti atkurtas ne vėliau kaip per vienus metus nuo neteisėtų kirtimų fakto nustatymo. Miškas laikomas atkurtu tada, kai želdinių ir žėlinių kokybė atitinka aplinkos ministro tvirtinamų Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų reikalavimus.“

5. *Želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklių, patvirtintų aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-717:*

2 punktas: „Šie reikalavimai taikomi įrengiant viešuosius želdynus ir veisiant želdinius ne miško žemėje, valstybinės žemės viešosiose erdvėse. Veisiant medžius ir krūmus privačioje žemėje, privaloma laikytis 5.1, 5.10 ir 5.11 papunkčiuose nustatytų reikalavimų.“

5 punktas: „5. Medžiai ir krūmai veisiami: [...]; 5.11. Taisyklių priede nurodytu mažiausiu leistinu atstumu iki kaimyninio sklypo ribos, kai želdiniai veisiami be šio sklypo savininko ar valdytojo sutikimo raštu.“

Priedo 1 punktas: „medžiai ir krūmai rūšių, kurių individai gali užaugti aukštesni kaip 3 m arba formuojami aukštesni kaip 3 m: šiaurinė pusė (tarp 315o ir 45o) – mažiausias leistinas atstumas iki kaimyninio sklypo ribos 5 m.; kitos pusės – mažiausias leistinas atstumas iki kaimyninio sklypo ribos 3 m.“

6. Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų, patvirtintų aplinkos ministro 2008 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. D1-199:

3 punktas: „[...] miško atkūrimas – miško žėlimas ir (arba) želdinimas sklypuose, kuriuose prieš tai miškas augo.“

25 punktas: „Įveisiant mišką medžiai nuo gretimo ne miško žemės savininko sklypo ribos turi būti projektuojami ir sodinami ne arčiau kaip 15 m atstumu, krūmai – ne arčiau kaip 6 m atstumu. Šio atstumo galima nesilaikyti, kai miško želdiniai ar žėliniai ribojasi su mišku, kitais miško želdiniais ar žėliniais, numatomu apželdinti sklypu arba gretimo žemės sklypo savininkai raštu patvirtina sutinkantys, kad miškas būtų sodinamas mažesniu atstumu nei nurodytasis.“

TYRIMUI REIKŠMINGA TEISMŲ PRAKTIKA

1. *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje, taikant VAĮ normas* (pritarta Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų 2016 m. birželio 1 d. pasitarime), konstatuojama:

„[...] VAĮ 3 straipsnyje numatytais principais yra grindžiamas geras viešasis administravimas (šiuo aspektu žr. 2012 m. balandžio 30 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A492-1978/2012). Tinkamas, atsakingas valdymas, kaip ne kartą akcentuota Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje, yra neatsiejamas nuo gero administravimo reikalavimų (žr. 2015 m. gruodžio 21 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimą administracinėje byloje Nr. I-7-552/2015). [...]. Gero administravimo principas įtvirtintas Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika, taikant VAĮ normas svarbiausiuose nacionalinio lygmens (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 str. 3 d.) bei tarptautiniuose dokumentuose (Europos Sąjungos Pagrindinių teisių chartijos 41 str. ir kt.). [...]. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms. Viešojo administravimo subjektas yra saistomas *inter alia* gero administravimo principo, kuriuo įgyvendinama Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, reikalavimų (2015 m. liepos 9 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1245-662/2015).“

2. *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. spalio 8 d. sprendime* (administracinė byla Nr. A602-1189/2013) konstatuota: „[...] viešojo administravimo subjektui nustatomi procedūriniai terminai sprendimo priėmimui, tokie terminai yra skirti užtikrinti, kad administracinis procesas nebūtų pernelyg užtęsimas, o viešojo administravimo subjektai įvykdytų jiems pavestą kompetenciją.“